

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ДЕНСАУЛЫҚ САҚТАУ МИНИСТРЛІГІ.
СЕМЕЙ ҚАЛАСЫНЫҢ МЕМЛЕКЕТТІК МЕДИЦИНА УНИВЕРСИТЕТІ.
МЕДИЦИНАЛЫҚ ФИЗИКА ЖӘНЕ ИНФОРМАТИКА КАФЕДРАСЫ.

СӨЖ

Пән: Медбиофизика.

Тақырып: Адам ағзасындағы фотохимиялық түрленулер.

Факультет: ЖМФ.

Топ: 104

Орындаған: Егинбаева Ж.
Тексерген: Құсайынова К.Т.

Семей 2012 жыл.

ЖОСПАР:

- 1.Кіріспе.
- 2.Негізгі бөлім.
- 2.1.Күн сәулелері.
- 2.2.Фотобиологиялық түрленулердің медицинада қолданылуы.
- 3.Қорытынды.
- 4.Қолданылған әдебиеттер.

КІРІСПЕ.

- Фотобиологиялық процестердің биофизикалық негізін зерттеу кванттық биофизиканың басты бөлімі болып табылады. Биологиялық маңызды молекулалардың жарық кванттарын жұтуынан бастап, ағза деңгейінде физиологиялық реакциямен аяқталатын процестерді фотобиологиялық процестер дейді.

НЕГІЗГІ БӨЛІМ.

КҮН СӘУЛЕЛЕРІ.

- Фотобиологиялық процестердің ең басты себепкері – Күн. Жер бетінде тірі ағзалардың барлығы дерлік үшін күн сәулесі керек. Күн сәулесі тура немесе жанама түрде біздің ағзамыздағы фотобиологиялық түрленулердің себепкері болып табылады. Күн сәулесінің спекторының 40% көзге көрінетін сәуле, 50% инфрақызыл сәуле және 10% ультракүлгін сәуле. Негізгі адам ағзасына жақсы әсер ететіні ультракүлгін сәуле болып табылады. Ұзындығына байланысты ультракүлгін сәулелер үш топқа бөлінеді: қысқатолқынды, ортатолқынды және ұзын толқынды болып.

УЛЬТРАКҮЛГІН СӘУЛЕ.

- Осылардың ішінде ұзынтолқынды сәулелердің адам ағзасына әсері көбірек. Ультракүлгін сәулелердің теріге әсері метаболизмге әсер етеді. Мысалы: ультракүлгін сәулелер адам ағзасында Д витаминінің пайда болуының себепшісі. Тағы да, ультракүлгін сәулелер мелатонин мен серотонин синтезіне әсер етеді. Неміс ғалымдарының зерттеулері көрсеткендей: егер ультракүлгін сәулелерімен қанға әсер етсе онда серотонин мөлшерінің 7% өскенін көрсетті. Серотонин – “сергектік гарионы”. Ультракүлгін сәулелердің тағы бір қасиеті – бактерицидтік қасиеті. Бұл қасиетін ауруханаларда стирильдікті сақтау үшін кеңінен қолданады.

УЛЬТРАКҮЛГІН СӘУЛЕЛЕРДІҢ ЖАҒЫМСЫЗ ӘСЕРІ.

- Ультракүлгін сәулелердің адам ағзасына жағымсызда әсері бар. Ультракүлгін сәулелердің әсері терінің құрылымдық және функционалдық зақымдануына әкелуі мүмкін. Сәуленің әсер ету уақыт мерзіміне байланысты зақымданулардың екі түрі бар: қысқа мерзімді және ұзақ мерзімді.

ЗАҚЫМДАНУ ТҮРЛЕРІ.

- Қысқа мерзімдіге мысалы: күнге күйіп қалу (солнечный ожог), фотодерматоздарды жатқызамыз. Қысқа мерзімді зақымданулардың себепкері ортатолқынды ультракүлгін сәулелер.
- Ұзақ мерзімді зақымдануға мысалы: фотоқартаю (фотостарение), кейбір фотодерматиттер. Ұзақ мерзімді зақымдану себепкері ұзынтолқынды ультракүлгін сәулелер және бос радикалдар (свободные радикалы).

ФОТОХИМИЯЛЫҚ ТҮРЛЕНУЛЕРДІҢ МЕДИЦИНАДА ҚОЛДАНЫЛУЫ.

- Қазіргі заманда фотохимиялық түрлену заңдылықтарына негізделген емдеу тәсілдері кеңінен және қарқынды дамуда. Мысалы: Реентген сәулелері, гамма сәулелер, лазер қолданылу аясы өте үлкен.

СӘУЛЕЛІК ТЕРАПИЯ.

- Сәулелік терапия – ісік ауруларын иондық сәулелендіру арқылы емдеу әдісі. Иондық сәулелер арнайы қондырғылар көмегімен туындайды. Иондық сәулелендіру әсерінен жасушада көптеген мутациялар пайда болып, ол өледі. Сонымен қатар қалыпты жасушалар зақымдалынбайды.

СӘУЛЕЛІК ТЕРАПИЯ МАҢЫЗЫ НЕДЕ?

- Біріншіден рак ауруларын кеңінен тараған үш емдеу әдісінің бірі. Дәрілік және хирургиялық емдеу әдістерімен салыстырғанда, кейбір жағдайларда ісікті толықтай жоюға мүмкіншілік береді. Мысалы: Лимфогранулематозе т.б.
- Екіншіден кейбір рак ауруларында ауырсынуды алуға көмектеседі.
- Үшіншіден кейбір ісік емес ауруларды емдеуге қажет.
- Төртіншіден адам ағзасына жағымсыз әсері жоқ деуге болады.

ЛАЗЕРЛІК ХИРУРГИЯ.

- Лазерді хирургияда қолданылуы бірнеше ұтымды жері бар. Лазердің көмегімен ағзаның белгілі бір жеріне қан шығармай-ақ әсер етуге мүмкіншілік береді. Лазермен жасалған тілім тез және орны қалмай жазылады. Ағзада жетуі қиын жерлерге операция жасауға мүмкіншілік береді.

ЛАЗЕРЛІК КОСМИТОЛОГИЯДА

- Лазер бетке лифтинг жасауға қолданылады.

ҚОРЫТЫНДЫ.

- Қорыта айтарым фотобиологиялық түрленулердің адам ағзасында болатын процестер үшін маңызы зор. Медицина дамуының жаңа бір сатысын ашуға мүмкіншілік берді.

ҚОЛДАНЫЛҒАН МАТЕРИАЛДАР.

- 1. Медициналық биофизика. Бират Көшенов 2010ж. (78-101 бет)
- 2. Google.
- 3. Yandex.

**НАЗАРЛАРЫҢЫЗҒА
РАХМЕТ!**